

RET & FRIHED

MEDLEMSBLAD FOR RETSFORBUNDET

NR. 1 – FORÅR 2018

EFTER VALGET / VEJEN TIL KRISEN

FOTO: LARS RINDSIG

RETSFORBUNDET
- Danmarks bæredygtige parti

INDHOLD

"Boligfesten" fortsætter og breder sig	2
Landsmøde 2017	4
Landsmedlemsmøde i april	5
Valgkampen i Vesthimmerland, København og Holbæk	6
Den lykkelige skilsmisse fra EU	10
Hvor kommer økonomiske kriser fra?	12

»BOLIGFESTEN« FORTSÆTTER OG BREDER SIG

AF POUL GERHARD KRISTIANSEN

Nu venter vi bare på krak, krise og tømmermænd.

Hukommelsen er kort hos politikere og journalister, når man fortsætter med at beskrive en udvikling med stærkt stigende boligpriser som positiv.

Sandheden er, at vi styrer direkte mod den næste boligkrise, en brat afslutning på festen for ejerne især de mest velbærgede – og tømmermænd for os alle sammen. Det er faktisk kun 10 år siden, vi sidst oplevede det, men alligevel fortsæt-

ter vi lige duk ind i næste krise. Men når nogen tjener er der andre, som betaler når boblerne springer. Når vi vil være omgivet af de spekulativt oppustede bobler. Og det eneste man beskæftiger sig med hos regering og folketingsflertal er at

Hukommelsen er kort hos politikere og journalister.

RETSFORBUNDET Danmarks bæredygtige parti

Lyngbyvej 42, 2100 København Ø
Tlf. 51 20 44 63
Email : info@retsforbundet.dk

www.retsforbundet.dk
www.facebook.com/retsforbundet
www.twitter.com/retsforbundet

Bankkonto:
Reg.: 8401 Konto: 1133489

Landssekretariatet:
Ulf Kobbarnagel og
Birgitte Graham

Retsforbundets landsledelse

Torsten Sylvest
Formand for Politisk Udvalg
Tlf.: 61 68 72 36
torsy@retsforbundet.dk

Vagn Christensen
Formand for Organisatorisk
Udvalg
Tlf.: 74 58 42 56 /
20 67 00 67
vagnc@retsforbundet.dk

Poul Gerhard Kristiansen
Tlf.: 28 74 78 55
poulgk@retsforbundet.dk

Peter Mogensen
Tlf.: 61 71 71 74
apm@retsforbundet.dk

Peter Bjørn Perlsø
Tlf.: 26 85 59 09
pbp@retsforbundet.dk

Thorbjørn Rasmussen
Tlf.: 42 43 15 04
tr@retsforbundet.dk

Martin Sørensen
Tlf.: 29 87 26 99
maso@retsforbundet.dk

VEJEN TIL VELBELIGGENDE GRUNDE

Vi styrer direkte mod den næste boligkrise, en brat afslutning på festen for ejerne især de mest velbjærgede – og tømmermænd for os alle sammen. Det er faktisk kun 10 år siden, vi sidst oplevede det, men alligevel fortsætter vi lige durk ind i næste krise.

få endnu mere gang i festen, – ensidigt til fordel de rigeste og velbjærgede. Vi har jo en regering, som uden blusel fører en politik, som tilgodeser de rigeste ikke mindst med en skattepolitik som tilgodeser de som allerede har mest. Senest med et finanslovsforlig for 2018, som mangler balance i og med, at man kun har opmærksomhed på den øvre ende. En finanslov, som ikke adresserer den stigende uretfærdige fordeling og fattigdom. Ja end ikke anerkender den.

SKATTEPOLITIKKEN

Når man ikke ændrer skatte-

politikken fra skat på arbejde til faktisk at sætte grundskylden op, som anbefales af masser af uafhængige eksperter fra vismænd til verdensbank, så får man heller ikke den positive virkning, det er, at bremse eller stoppe priserne på jorden deres himmelflugt.

Og får vi ikke bremset op nu, så vil det – som under sidste krise – være de, som får købt bolig lige inden det knækker være dem, som bliver ramt allerhårdest.

Vi vil alle sammen få tømmermændene, når festen brat stopper, og krisen sætter ind.

Men nogen betaler for festen, selv om de ikke deltager.

– De unge, lejerne og de almindelige skatteydere, som nu ikke får deres andel af de værdier, vi skaber i fællesskab, men som samtidig må betale og finansiere endnu større boligpriser, hvis de gerne vil købe. Og vi vil alle sammen få tømmermændene, når festen brat stopper og krisen sætter ind. Vi er på vej mod nye boligbobler og kriser. Hvordan det var, burde vi kunne huske!

LANDSMØDE 2017

Retsforbundets medlemmer mødtes endnu en gang midt i landet til landsmøde i Fredericia den 2. september 2017.

Dagen blev præget af dels tilbageblik på året, der var gået – og ikke mindst de besværligheder, som Indenrigsministeriet har foranstaltet ved de mange

problemer der har været med den digitale underskriftsindsamlingsmulighed, som ellers skulle gøre processen både nemmere og billigere.

Samarbejde med andre små partier blev diskuteret som en mulighed i en situation, hvor det politiske arbejde bliver dyrere, mere karrierebetonet (både for valgte og partiarbejdere) og

distanceret fra vælgerbefolkningen.

Men ikke mindst blev der kigget fremad mod efterårets kommunalvalg, som også er behandlet her i bladet, og udvekslet erfaringer og tips - samt enkelte muntre historier.

På den økonomiske front er der udfordringer, men der er allerede taget gode, besparende

FOTO: KIM KJÆRGAARD SØRENSEN

tiltag, hvor det har givet mening, og med omtanke ser fremtiden ikke dunkel ud.

En længere debat om kontingentstørrelser resulterede i, at årskontingentet blev fastsat til 600 kr for ordinære medlemmer, og 200 kr for andet medlem i husstanden, samt lavindkomst-grupper.

FOTO: KIM KJÆRGAARD SØRENSEN

LANDS-MEDLEMSMØDE

**7. april i Fredericia Idrætscenter
Vestre Ringvej 100 7000 Fredericia.**

Deltagergebyr 100 kr.

Mødet starter kl. 10.30, og slutter kl. 17.45

Bindende tilmelding via mail til sekretariat@retsforbundet.dk eller på telefon 51 20 44 63 senest 3. april.

DAGSORDEN

- Indskrivning m. Formiddagskaffe (fra kl. 10)
- Indledning og velkomst
- Efter forsvarsforliget – ny sikkerhedssituation, EU-militarisering, oprustning og værnepligtens come-back
- Frokost (kl. 12)
- Udflytning af statslige arbejdspladser kontra regional og kommunal centralisering.
- Hvornår slutter opturen og boligkrisen sætter ind? Skarpe argumenter og ammunition til debatterne om skat og fordeling.
- Ideforum: Retsforbundet skal have flere medlemmer og mere aktivitet.
- Afslutning (kl. 17.45)

VALGKAMPEN I VESTHIMMERLAND

AF MARTIN SØRENSEN

Vi var to der stillede op i Vesthimmerland for Retsforbundet, Dan Christoffersen og jeg, Martin Sørensen.

Valgkampen begyndte med at vi skrev vores program, der havde 4 punkter:

- **Vesthimmerland et godt sted at bo.** Vores primære punkt var indførelsen af lokalråd, hvor vi foreslog at decentralisere vores kommune ved og skabe lokalråd med virkelige kompetencer.
- **Grundskyld.** Vesthimmerlands kommune har en meget lav grundskyld og til gengæld en høj kommuneskat. Vi ville gøre noget ved det, og udligne skatten med vores nabokommuner.
- **Bæredygtighed.** Her arbej-

de vi især med andre boformer, og med en mere generel indstilling til begrebet bæredygtighed.

- **Retsstaten.** Vi ville tvinge kommunen til at overholde vort lands regler, så man ikke lader kassetænkning gå ud over kommunens svage medborgere.

Vi deltog i en lang række valg-møder og lavede en knap så heldig valgvideo i Viborg ved TV Midtvest, hvor jeg fandt ud af at jeg faktisk har kameraskræk.

Efterfølgende var jeg i tv to gange, hvor det gik meget bedre. Det var det kunstige sæt op med at tale i et tomt kamera, som jeg helt enkelt ikke var og er god til. Man lærer meget om sig selv i sådanne situationer. Men debatterne gik rigtig godt.

VALGDAGEN

Efter 5 ugers hård valgkamp kom endelig valgdagen den 21. november. Jeg havde fået en valgstyrelse-post af SF, og skulle bemande Toppedalskolen. Vi havde en lang dag og en lang aften – og det var rigtig hyggeligt. Vi fik 40 stemmer alt i alt i Vesthimmerland.

Jeg stillede også op i regionen, og her fik vi lidt flere stemmer – også selv om jeg overhovedet ikke førte valgkamp til regionsvalget.

EVALUERING

Det er svært at være et lille parti der er ukendt i en valgkamp, men vi opgiver ingenlunde vores kamp af denne grund.

Jeg blev igennem mit forningsarbejde valgt til landsbyrådet, og kan her ad andre veje gennemføre mine tanker om lokalråd. Landsbyrådet er en rigtig god organisation der på mange måder ligner det, jeg ville gøre med lokalråd – selv om det ikke er helt så ambitiøst som jeg gerne ville.

Jeg kan mærke en forandring i tiden. Vinden blæser mod mere decentralisering, væk fra centraliseringen, som det eneste svar. Dette er vores chance i Retsforbundet, da decentralisering altid har været Retsforbundets hjertesag.

Martin Sørensen og Dan Christoffersen

VALGKAMPEN I KØBENHAVN

AF POUL GERHARD KRISTIANSEN

Ved kommunalvalg efter kommunalvalg har sygehuspolitikken været i centrum – uanset om vi taler regioner eller amter. Ved valg efter valg har vi måttet høre på løfter om forbedringer – før valget.

Efter valget har virkeligheden været den modsatte – nedskæringer, effektivitetskrav og endeløse krav til personalet om at bruge alt for meget tid på bureaukrati – tid, som det så ikke kan bruge på det, de er uddannet til – pleje og behandling.

I 2013 var svaret fra sund-

FOTO: FREJA WEDENBORG

Poul Gerhard Kristiansen

hedsministeren på kritikken af alt for megen formålsløst bureaukrati – et nyt skema! – Som vi så i øvrigt ikke har hørt mere til. Et positivt resultat har det heller ikke ført til – kun tavshed.

SUNDHEDSPLATFORMEN

Denne gang var det store debattemne ved regionsvalget i region hovedstaden – Sundhedsplatformen.

Besparelserne har vi jo set blive ved i en årrække uanset løfter om forbedringer og en Sundhedsplatform oveni har så ekstraordinært ført til entydige protester fra Rigshospitalets ledende overlæger og afdelings- sygeplejersker, fra overlægerådet på Aalborg Universitetshospital og fra Universitetshospitalet i Køge f.eks., men nedskæringerne har jo været generelle.

LA i hovedstadsregionen forsøgte sig denne gang med at være bannerfører for et stop for sundhedsplatformen, men de måtte falde ynkeligt ned. – De havde jo selv stemt for og var jo et af partierne bag seneste budgetforlig, som indeholdt – Sundhedsplatformen. Og så sidder de jo i regering.

Denne gang har man så i Folketinget opgivet 2% effektiv-

tetskravet. Der var jo valg. Men afgørende forbedringer for at rette op på tidligere års misforhold har vi ikke set – heller ikke med det indgåede eller ikke indgåede finanslovsforlig.

I virkeligheden dækker de ekstra midler, som er sat af, jo ikke de besparelser, som har været gennemført i de seneste år. Det er pudsigt, at man godt kan finde det såkaldte rådighedsbeløb, når man skal have nye – larmende – jetjagere, men det er ulig meget sværere, når der skal findes penge i hospitals- og sundhedssektoren, uddannelserne eller for at møde fattigdomsproblemerne.

Ifølge DJØFerne i ledelsens regneark så skulle sundhedsplatformen skabe plads til yderligere besparelser bl.a. at skære lægesekretærene fra. For lægerne kan jo gøre deres arbejde, mener man.

Det er så uagtet, hvad der i virkeligheden er sket i form af færre behandlinger og fejl, hvor man har indført platformen – og uanset, at almindelig logik må sige, at det ikke er en besparelse at fyre den lægesekretærer, som er uddannet til administrativt arbejde for at lade deres timer afløse af dyrere speciallægetimer. ►

VALGKAMPEN I HOLBÆK

AF TORSTEN SYLVEST

book. Jeg var meget ambivalent om mine oplevelser og erfaringer, dels var jeg opfyldt af nogle gode oplevelser og en hel del positive tilbagemeldinger fra de øvrige kandidater og fra en del vælgere jeg havde mødt rundt omkring – og dels var jeg lidt trist over mit og Retsforbundets dårlige valgresultat. Jeg havde selvsagt ikke regnet med at blive kommunalpolitiker, men jeg kan ikke undgå at være skuffet over ligefrem at miste stemmer i forhold til forrige kommunalvalg.

ERFARINGER FRA SIDST

For 4 år siden stillede jeg op for første gang – og det var første gang i over 30 år, at Retsforbundet stillede op til kommunalvalg i Holbæk. Jeg førte dengang stort set ingen valgkamp og den smule jeg førte, var både nervøs og ubehjælpelig og i øvrigt helt uden økonomi. Det gav os fortjent kun 69 stemmer.

FOTO: KIM KLJÆRGAARD SØRENSEN

Tidligt om morgenen den 22. november – dagen efter kommunalvalget – rejste jeg med min lille familie på en uges ferie i Marokko. Det var nøje planlagt til netop den uge og det var en tiltrængt ferie efter nogle hektiske uger med valgkamp, hvor jeg havde været alt for lidt sammen med min familie.

Misforstå mig ikke, jeg synes at valgkampen var både spændende, sjov og lærerig og jeg ville ikke havde været den foruden, men når man er stort set alene om den, og man har nogle ambitioner med den og i øvrigt ikke kan holde fri fra sit arbejde imens, så tærer det lidt på familiens tålmodighed – og så kan en efterfølgende sol- og afslapningsferie være en god idé.

Den uge tænkte jeg meget over hvad jeg har oplevet – og jeg skrev også lidt om det på Face-

Torsten Sylvest

► Et ord siger "Hvis der er uoverensstemmelse mellem kortet og landskabet, så følg landskabet". Her er desværre et skoleeksempel på det modsatte.

Og uanset problemerne i hovedstadsregionen og uanset, at man var blevet advaret inden indførelsen, så fortsætter man nu med Region Sjælland, hvor problemerne allerede har vist sig med overførelsen af patienter til Hovedstadsregionen og Region Syddanmark. – Heldigvis var der kommunevalg, så lægesekretærernes firing blev trukket tilbage – men hvor længe?

RAMMER DIKTERET AF EU

Men regionsrådene er jo bundne af de rammer, som Folketing og regering udstikker. De skal – så at sige – fordele elendigheden. De har ikke egne indtægter. Og i den sammenhæng skal man heller ikke glemme EU's rolle og indflydelse på kravene og rammerne.

Der er altså virkelig behov for regionsrådsmedlemmer, som ikke blot vil holde fast i den politik, som man lover før valget, men også protestere mod de meget snævre rammer, som regionerne bliver dikteret – fra Folketing og ikke mindst EU.

Men lad os nu se – når det bliver hverdag om rammerne virkelig bliver udvidet, og om vi har fået valgt politikere, som virkelig tør protestere med de snævre rammer dikteret af EU og Folketinget.

Jeg tvivler.

Denne gang havde jeg forberedt mig meget bedre. Jeg havde ganske stadig ingen penge, så der var ingen annoncer, kun nogle gamle foldere, samt 50 plakater i udkanten af Holbæk by, men jeg deltog i knap 20 valgarangementet (valg møder, radio-program og gadearrangement) og jeg var i lokalavisen både med læserbreve og udtalelser og jeg var mere aktiv på Facebook i måneden op til kommunalvalget, end i resten af mit hidtidige liv på sociale medier (og det har efterfølgende krævet en god lang pause fra især Facebook).

RESULTAT OG EFTERSPIL

Resultatet blev som antydnet, dels en masse positiv respons fra mange sider, både fra potentielle vælgere og fra mange af de øvrige kandidater. Resultatet blev desuden en masse gode, inspirerende og udfordrende oplevelser. Resultatet blev desværre også, at Retsforbundet tabte 10 stemmer i forhold til sidste valg...

Jeg har brudt min hjerne med, hvordan pokker det kan lade sig gøre. Jeg er ikke naiv og jeg ved naturligvis godt at der er mange logiske grunde til, at det er svært at vinde gehør for et lille parti uden den store chance for at blive valgt til Kommunalbestyrelsen.

- Når valget spidser til i spænding og dramatik, så kan vælgerne være mindre tilbøjelige til, at tage en chance med et mindre sikkert kort.
- Jeg har erfaret, at der blandt potentielle støtter af Retsforbundet har været en vis skepsis overfor vores valg af samarbejdspartnere i det valgtekniske samarbejde.
- Jeg må erkende, at både mine evner som karismatisk folkeforfører og min kändiseffekt lader en del tilbage at ønske.
- Jeg indrømmer, at Retsforbundets politik både er vanskelig at forklare, og at den måske ikke indeholder det, som de fleste efterspørger.

Men alligevel... en **tilbagegang**, helt ærligt !

Forresten så fik vi også én på lampen i regionsvalget, hvor vores stemmetal fra sidst, på lidt over 500, blev næsten halveret.

Jeg indrømmer gerne at jeg ikke har gjort noget for at skabe interesse for Retsforbundet i sammenhæng med regionsvalget – men hvis mine meritter i kommunalvalget fortæller noget om mine evner for at føre valgkamp, så har mit fravær i den regionale valgkamp formentlig ikke skadet partiets resultat.

FREMTIDEN

Min umiddelbare reaktion var noget i retning af, at hvis det skal være på den måde, blev det så sidste gang jeg stillede op for Retsforbundet, til et kommunal-

valg i Holbæk. Det er ikke så meget på grund af frustration over vælgerens uranselige veje, men mere fordi jeg selv synes, at jeg har noget at byde på i forhold til kommunalpolitik og en erkendelse af, at jeg så må finde en anden måde at søge lokal indflydelse på, med mine retsliberale grundholdninger.

Jeg vil forblive medlem af Retsforbundet, der er mit politiske og ideologiske ståsted og jeg kommer aldrig til at repræsentere et andet landspolitisk parti. Det jeg overvejer er at afsøge mulighederne for at stille op til næste kommunalvalg på en anden måde end denne gang, enten i et løst samarbejde med andre lister, eller på en form for tværpolitisk eller lokalpolitisk funderet liste, sammen med omtrent ligesindede.

SYSTEMSKIFTE

Bortset fra det, var det et spændende kommunalvalg i Holbæk, der betød et tiltrængt systemskifte og valget af landets yngste borgmester nogensinde, socialdemokraten Christina K. Hansen. Der var et solidt og velfortjent nederlag til Venstre, der har brugt de seneste 8 år på at køre kommunen i sænk og hælde penge ud af kassen og ned i deres erhvervs venners lommer.

Der var fremgang til flere i oppositionen, men mest bemærkelsesværdigt var der tre mandater til en nystartet lokalliste, der har mange spændende holdninger der kunne tiltale en retsliberal...

Resultatet blev en masse positiv respons, både fra potentielle vælgere og mange af de øvrige kandidater.

DEN LYKKELIGE SKILSMISSE FRA EU

AF LARS RINDSIG

Med udgangen af 2017 er det halvandet år siden, at briterne tog den epokegørende beslutning om at forlade den europæiske union. I det tidlige forår oplyste regeringen til formanden for Det europæiske Råd, Donald Tusk, at man ville udløse Lissabon-traktatens artikel 50 om udtrædelse af EU.

Det var startskuddet til en række intense, men endnu resultatløse forhandlinger, mellem britiske og EU-repræsentanter. Forhandlingerne vedrører ikke mindst handelsadgangen til det kontinentaleuropæiske marked for briterne og omvendt.

EU fastslår således sin selvopfattelse som en lukket og sammentømret handelsblok, der står i opposition til verden udenfor, og som det er bedste at være gode venner med. Denne opfattelse deler – og tager som en naturlig selvfølge – det britiske embedsværk og store dele af den kun valent EU-skeptiske regering, og forhandlingerne går derfor ikke mindst på, hvordan og under hvilke betingelser, der kan gives tilladelse til, at briterne udveksler varer med deres europæiske samhandelspartnere.

DEN FRI BEVÆGELIGHED

Et andet – og ikke mindre ømfindeligt – forhandlingsemne er konkrete arrangementer omkring grænseovergangen mellem det Nordirland, som fortsat er en del af det Forenede Kongerige og

dermed står udenfor EU, og Republikken Irland, som forbliver en del af EU.

En såkaldt blød grænse uden nogen kontrol mellem det Forenede Kongerige og Republikken (på trods af at kun Republikken er en del af Schengen-samarbejdet indenfor EU) er en af de symbolsk vigtige markører efter Langfredsaftalen, som blev indgået i 1998. Det vurderes derfor som ødelæggende for den snart 20-årige (relative) fred i Nordirland, hvis der indføres en "hård"

grænsekontrol mellem de to lande.

Endnu et væsentligt emne er, hvilke rettigheder britiske borgere, der er bosat i EU, kan bevare eller opnå, og omvendt hvilke rettigheder EU-borgere bosat i Storbritannien kan se frem til.

En undersøgelse, der blev foretaget i januar 2017 viste, at der var over en kvart million færre briter bosiddende i de øvrige EU-lande end hidtil antaget – men at der samtidig bor op

imod 3,2 millioner EU-borgere i Storbritannien – hvoraf langt de fleste, nemlig op imod 900.000, er polakker, ligesom der også er store grupper af rumænere og folk fra Middelhavslandene.

Disse migranter fra de EU-lande, der har været hårdest ramt af finanskrisen, var et kontroversielt emne i valgkampen forud for folkeafstemningen. Mængden og villigheden til at arbejde for lave lønninger og under dårligere forhold skabte, sammen med opstående fx polske eller spanske

parallelkulturer, en voksende skepsis overfor arbejdskraftens fri bevægelighed, som blev tolket som simpel racisme.

"NO DEAL" – OG HVAD SÅ?

Hvis der ikke opnåes en aftale mellem EU og Storbritannien inden 29. marts 2019, træder Storbritannien uden videre ud af EU. Et "No Deal"-Brexit har været den Theresa May-ledede regerings største frygt.

Men ville det i grunden være så slemt?

Som flere britiske frihandels eksperter fremførte på en konference afholdt af The Bruges Group i november 2017 i London, vil eksisterende internationale aftaler og arrangementer på mange fronter uden videre træde i kraft i stedet – ikke mindst gælder dette på handelsområdet, hvor briterne helt enkelt vil kunne falde tilbage på WTO-betingelserne for handel med EU. Betingelser, der på mange måder er langt mere attraktive end de såkaldte "frihandelsaftaler", som EU de senere år har forhandlet med USA og Canada, som er uhyre regulerende, og griber dybt ind i de deltagende landes øvrige lovgivning. På det grundlag vil WTO-reglerne altså være at foretrække.

Også problematikken i forhold til Irland kan naturligvis løses, også uden EU's hjælp eller indgriben. Den skandinaviske pasunion er et oplagt eksempel til efterføl-

gelse. For på samme måde som Danmark, Norge (der som bekendt står uden for EU) og Sverige historisk har betragtet hinanden som broderfolk, er der nok forskelle, men også et nært og pragmatisk samhørsforhold, mellem indbyggerne på de britiske øer, og irske statsborgere har således siden 1949 kunnet stemme ved britiske valg.

Naturligvis kan der findes en løsning.

LØSNINGEN

Besværlighederne og fortrædelighederne ved de britiske forhandlinger med EU er med andre ord kunstige og i høj grad betinget af et fastlåst syn på EU's uomgængelighed og rolle som en slags verdensalt med besynderlige, flagrende og løsevne øer svævende omkring sig, kun forbundet af kancellistiske og krøllede handelsaftaler.

Det oplagte alternativ til forhandlingerne er at lade være med at trække pinen ud, og finde praktisk anvendelige løsninger – ikke mellem Storbritannien og EU, men mellem Storbritannien og Irland, hvor det måtte være relevant og mellem WTO og EU, hvor det måtte være relevant.

For Grønland var udmeldelsen af EF problemfri, for Storbritannien kunne udmeldelsen være problemfri, hvis man ellers var indstillet på det, og for Danmark bliver udmeldelsen det forhåbentlig også.

Hvis der ikke opnåes en aftale mellem EU og Storbritannien inden 29. marts 2019, træder Storbritannien uden videre ud af EU.

Afsender:

RETSFORBUNDET
- Danmarks bæredygtige parti

Lyngbyvej 42
2100 København Ø

Returneres ved varig
adresseændring

HVOR KOMMER ØKONOMISKE KRISER FRA?

AF THORKIL SOHN

Der er mange meninger om, hvorfor der optræder økonomiske kriser: spekulation i aktier eller råvarer, bankernes uhæmmede kreditgivning, de høje skatter og rentens størrelse har alle fået skylden.

Men grundårsagen til kriserne ligger et helt andet og mere nærliggende sted: Prisen på naturværdier forhøjes i takt med, at befolkningstallet øges og teknologien forbedres. Produktionen skal "aflønne" tre faktorer: Arbejdet, Kapitalens forrentning (brugen af hjælpemidler i produktion) og Jordrenten (prisen for at bruge naturressourserne).

Og her er jordrenten "skurken" – den tager først sin andel af produktionen, for ingen menneskelig aktivitet kan finde sted uden plads og råvareforsyning.

Og foretagsomme folk vil udnytte dette faktum spekulativt. Det driver jordværdien yderligere op.

Arbejde og Ægte Kapital må nøjes med et mindre afkast – eller helt ophøre med produktionen. Krisen kommer altså, når prisen på naturværdier er drevet

op til et punkt, som produktionen ikke kan bære. Og den varer, indtil tingene igen finder et naturligt leje. Men når hjulene så igen ruller stiger prisen på jord/råvarer på ny. Og næste krise er på vej.

Derfor må fortjeneste på naturværdierne tilfalde alle, og det vil i praksis sige samfundet til finansiering af de naturlige fællesopgaver. Og prisen for at "leje" naturværdier skal prissættes af den fordel, det giver mig i forhold til alle andre – så jeg i virkeligheden ikke har nogen uretmæssig fordel.

For vi alle er lige ejere af vort fædrelands naturværdier og de, der har brug for mere end deres "andel" må betale de andre en "leje". Så virker markedsloven igen – og ingen kan tjene mere end det uden at yde tilsvarende.

ILLUSTRATION: NEVIT DILMEN (WIKIMEDIA COMMONS)

RET & FRIHED – RETSFORBUNDETS MEDLEMSBLAD

Indlæg

Indlæg modtages gerne fra medlemmer. Artikler længere end 1.000 ord dog kun efter forudgående aftale med redaktøren.

Kontakt til redaktionen

redaktion@retsforbundet.dk

Ansvarshavende redaktør

Lars Rindsig

I redaktionsgruppen

Poul Gerhard Kristiansen
og Jan Møgelbjerg

Adresseændringer og reklamationer

Adresseændringer og reklamation

vedrørende udeblevne og beskadigede numre rettes til Retsforbundets landssekretariat på mail-adressen
info@retsforbundet.dk

Udgiver

Retsforbundet
Lyngbyvej 42
2100 København Ø